

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quâ ratione Sacramentalium venditio simoniam constituat. Punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

3. Neque obstat ratio adducta pro sententia Navarr. nam licet promissio illa facta pretio sit estimabilis; non tamen offertur in pretium beneficii recepti, sed est conditio, & natura, qua pretium offertur: conferens enim beneficium non confert pro promissione, sed pro re promissa. Alias esset simonia realis quotiescunque beneficium daretur existente aliqua promissione de pecunia pro illo solvendo, siue pecunia solvatur, siue non: quia illa promissio aliquid reale pretio estimabile est, in cuius virtute datur beneficium. Et hæc ratio probat etiam promissio illa confirmaretur instrumentum aliquo, & traderetur collatori: semper enim verum est dicere, non offerri ut pretium beneficii, sed ut conditionem ad pretium offerendum. Deinde quia ut bene notat Valen. *disp. 6. q. 16. p. 5. §. mibi vero*; tale instrumentum nihil valet collatori: nam in foro exteriori nihil poterit recipere ex vi talis instrumenti, cum sit simoniacus, & multo minus in foro conscientie. Cuius ergo utilitatis esse poterit: quidve censetur recipere ratione illius instrumenti.

Ex his relinquatur explicata essentia simonia: siquidem explicata sunt quæ voluntas, quod pretium, quæ commutatio ad ipsam constituendam requisita sint. Restat explicandum quod spirituale, & sacrum debet esse obiectum, seu materia ipsius simonia: de quo in sequentibus.

PUNCTUM VII.

An sacramenti venditio excusari possit à Simonia?

SUMMARIVM.

1. Simonia est iuris divini & naturalis, pro sacramento pretium dare, & recipere.
2. Quid de sacramento matrimonij?
3. In extrema necessitate non potest pretium pro supradicta receptione sacramentorum offerri, bene tamen potest offerri pecunia in ministerij susceptionem.
4. Extenditur doctrina ad casus utilitatis, potius quam necessitatis, si voluntas dantis pecuniam declaratur.

1. Materie spirituales sunt in multiplici differentia. Alia sunt Sacramenta, alia Sacramentalia. Alia sunt de foro externo, & judicialia, alia de foro conscientie. De omnibus istis, & aliis sigillarim est dicendum. Sed primo dicendum de Sacramentis, quæ inter res spirituales primum locum obtinent.

Centum, & indubitatum est, simoniam esse venditionem potestatis communicandi Spiritum sanctum visibiliter: item venditionem gratiæ sanctificantis, charactæris sacerdotalis, & similia. Unde si feruum Christianum aut sacerdotem pius vendentes: quia Christianus, aut Sacerdos esset absque dubio etis simoniacus: quia vitaliter vendis baptismum, & sacerdotium: ita expressè Paludan. *q. dist. 25. quest. 5. num. 15. Vgolin. de Simonia, tab. 1. cap. 35. Suarez lib. 4. cap. 9. à num. 7.* Idem est dicendum de omnibus Sacramentis simoniam esse pro illis pretium exigi: ut habetur generaliter, in *cap. cum Ecclesia, de Simonia, & specialiter de Sacramento Ordinis, Confirmationis, Baptismi, & Eucharistiæ sunt plurimi: Can. 1. q. 1. præcipue 1. 2. & 4. & c. baptizandus. c. nullus Episcopus. & seq. de sacrament. Penitentia, in c. nemo Presbyter, de Simonia: & de extrema unctione, c. vlt. 1. quest. 3. Ratio est clara: quia Sacramenta sunt divina, & Christo Domino non instituta ad gratiam dandam: nequeunt ergo pretio temporali coarctari, & in illius commutationem devenire.*

2. De Sacramento matrimonij potest esse dubium, cum videamus varias pactiones, & contractus fieri, nolleque contractantes inter se coniungi nisi magna pecunie summa subrogata in dotem; imo non solum expostulatur pecunia in dotem, sed etiam solet aliquis contractantem nobilior expostulare ab alio ignobilius aliquam donationem; iuxta *c. de illis, de cond. appor. ff. de verb. obligat. n. 1.* Ergo iam pro matrimonio contrahendo, atque adeo pro Sacramento expostulatur pecunia.

Facilis est ad hæc responso: non enim datur pecunia pro matrimonio, quatenus est Sacramentum, sed datur pecunia pro illo quatenus est humanus contractus, ut sic ad æqualitatem reducatur: cum enim in matrimonio nobilis vir, ignobilis se tradit, ratione illius excessus petit pecuniam, ut sic aliquo modo æquales sint contractantes: quæ pecunia illa data est pro qualitate faciendi, non pro Sacramento: & ita tradit D. Th. *q. 100. art. 2. ad 6. Panomit. in c. cum in Ecclesia, de Simonia n. 3. cum Bart. in l. si ita stipulatus, S. & in l. si divorcio, ff. de verb. obligat. n. 1. Suarez lib. 4. c. 10. n. 11. & c. 11. n. 5. & 6.*

3. Specialis est difficultas, an supradicta doctrina ita vera sit ut etiam in casu urgentis, vel extreme necessitatis non possit pretium offerri pro Sacramenti administratione?

Et omittis variis dicendi modis nullam probabilitatem habentibus dicendum existimo pro ipso Sacramento etiam in extrema necessitate pretium offerri nullo modo posse. Est enim intrinsecè malum, donum Dei pecunia possidere. Ex qua ratione fit non posse pecuniam offerri alicui in illis neganti administrationem Sacramenti, ut ab illa iniustitia desistat. Quia non alia via desistat ab iniustitia, quam concessione Sacramenti: Cum igitur pro concessione Sacramenti offerri pecunia non possit, neque etiam pro cessatione ab illa iniustitia: ita omnes doctores aduersus Sotum *lib. 9. de iustit. q. 6. art. 1. affirmantem* posse emi Sacramentum baptismi pro parvulo in extrema necessitate.

Verum etiam hoc ita fit: potest tamen pecunia offerri neganti iniuste Sacramentum, non pro ipsa datione Sacramenti, & in eius commutationem, sed in sustentationem personæ, & eius voluntatem sustentandam, & benevolentiam captandam, vel eius avaritiam satandam. Ratio est: quia tunc non emittitur Sacramentum, cum non deure pro illo quasi in illius commutationem, sed deure ad movendam voluntatem negantis Sacramentum. Adde, si tibi licet obligatum administrare Sacramenta, mouere, & incitare minus, & terroribus, affirmando te denunciaturum esse superiori, cur non licebit blanditijs, & pecunia illum mouere? & ita vniuersaliter tradunt doctores. Tolet. *lib. 5. c. 98. num. 8. Suarez lib. 8. c. 12. n. 19. cum Adrian. & Albertino, & addit eodem modo locum esse dare pecuniam tyranno captiuum haberi Eucharistiam, ut desistat ab illa tam horrenda iniuria: & consentit Valen. *diffut. 16. quest. 16. p. 4. à vers. questio hæc, pag. 1654. Lessius lib. 2. c. 35. dub. 7. num. 39. Valquez de scandalo quest. 43. art. 8. dub. vltim. num. 59. Basili. de Leon. lib. 5. de matr. monio. c. 13. §. 6. num. 35. & alij ab eisdem relati.**

4. An verò extendatur hæc doctrina ad alios casus utilitatis, potius quam necessitatis. Communiter negatur à doctores; quia dans pecuniam petenti illam pro administratione Sacramenti, censetur simoniacus, & illius cooperator peccati, à quo scandalo excusari non potest nisi ex urgentissima causa. Faveor tamen, si tuam intentionem manifestares, diceresque te non dare pecuniam in commutationem Sacramenti, sed ad redimendam vexationis causam, hoc est ad faciendum alterum deponere malam voluntatem, vel ad eius benevolentiam captandam, non esse impossibile licere in qualibet necessitate gratui pecuniam sic petenti tribuere: quia talis datio simpliciter est bona, & ob finem bonum, nulloque modo est prohibita in se, & ex alia parte non concurrit ad peccatum alterius. Exemplo Sacerdotis existentis in peccato, & male administrantis, quem non tenetur pæpochianus vitare in confessione neque in communione, neque in alijs Sacramentis. Et ita in hac sententiam inclinat Suarez *lib. 4. cap. 19. num. 7. cum Glossa in cap. dilectus, in cap. ad aures de Simonia, & in cap. questum 1. q. 3. Antonio in cap. dilectus de simonia. Redoan 3. p. de simonia, cap. 1. num. 6. Valen. *disp. 6. q. 16. par. 1. vers. secunda conclusio, & seq. Valq. supra num. 61. Et a fortiori hanc conclusionem, & doctrinam debent illi doctores concedere, qui affirmant licitum esse in beneficijs redimere vexationem, nec proinde esse simoniam, quos infra citabimus, vbi de materia beneficiorum differemus.**

PUNCTUM VIII.

Qua ratione sacramentalium venditio simoniam constituat?

SUMMARIVM.

1. Distinguntur duplicia sacramentalia transuentia, & permanentia. Pro transuentibus simonia est pretium dare, vel recipere.
2. Pro permanentibus simonia non est, modo carius non vendatur ob spirituale annexum.
3. Qualiter hæc laicis, vel clericis vendenda sint, an de fructu consecratione, vel illa retenta?
4. Qualiter pro sepultura pretium recipi possit.

1. Post Sacramenta explicanda sunt Sacramentalia, quæ dupliciter possumus distinguere in præsentia. Alia sunt transuentia, alia permanentia. Transuentia voco, quæ solum consistunt in actione, neque habent effectum permanentem, ut sunt benedictio nuptiarum, exorcismus, Catechismus in baptismo. Permanentia sunt, quæ effectum habent permanentem, ut sunt consecratio calicis, vel Ecclesiæ. De primis non est dubium quin sit simonia pretium pro illis recipere, & offerre: quia sunt ministeria facta, & actus ordinis clericalis.

2. De secundis est aliqualis dubitatio, an pro illis pretium offerri, & recipi possit? Ratio difficultatis est: quia vidimus calicem consecratum emi, & vendi. Idem de sepultura, de capella, de Ecclesia. E contra est *cap. si quis obierit 1. q. 3. vbi*

ubi tam spirituale, quam corporale prohibetur vendi, & subditur ratio; quia quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum inveniendum derelinquit: atque consecratio non provenit absque materia corporali. Ergo non potest materia vendi absque eo quod vendatur consecratio. Idem probatur ex cap. *quæstio est, cum tribus sequentibus* 13. q. 2. & ex cap. *abolenda* 13. de sepulchris: ubi cautetur, ne aliquid pro sepultura recipiatur.

Dicendum tamen est, hæc omnia, quibus spirituale consequenter annexum est, posse vendi absque simonia, modo carius non vendatur ratione consecrationis: ita indicat D. Thom. *quæst. 100. art. 4. ad 1. 2. & 3. in 4. dist. 25. q. 3. art. 3. quæstionum* 3. & ibi Paludan. & Richard. Navar. *cap. 23. num. 108. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 23. Sylvest. verbo simonia q. 12. Caiet. eodem verbo reg. 1. & 3. Rodoa. 3. part. cap. 16. in princ. & cap. 17. num. 6. & seg. Suarez lib. 4. c. 14. n. 6. Archidia. cap. Baptizandis 1. q. 1. Tabien. v. baptizandis 6. num. 4. Ratio est; quia res illæ, scilicet baptismus, aqua benedicta, Ecclesia, panis, calix, agnus, & reliqua sacramentalia permanentia consecrata non amittunt suum valorem propter consecrationem, ut de se constat. Ergo vendi possunt sicut antea, & ita videmus vsu receptum.*

3. Notandum tamen est, vasa sacramentalia, ornamenta, imagines, &c. si hominibus profanis, seu ad vsum profanum vendenda essent, deberent prius confingi, ut notavit D. Thom. *supra*. Si vero ad vsus sacros, & præcipue Ecclesiasticis personis vendenda essent, integra vendi poterant, quatenus propter materiam, & operam æstimabilia sunt: ita docet expressè Valen. 2. 2. dist. 6. q. 16. p. 2. *vers. prioris generis pag. 1638.* cum Dur. in 4. dist. 25. q. 4. Sylvest. verbo *simonia q. 12.* & verbo *sepultura q. 2.* Idem dicit de loco consecrato ad sepeliendum & Soto lib. 9. de iustit. *quæst. 7. art. 1. ad 2. Navar. cap. 23. num. 108.*

Neque obstat cap. *si quis obierit*. Nam ut rectè explicat D. Thom. in 4. dist. 25. circa litt. Mag. loquitur non de rebus, quæ antecedunt consecrationem, & benedictionem, & ante illam æstimabilia sunt, etiam omni ordine secluso, qualia sunt superius enumerata: sed potius loquitur de illis, quæ consecrationem subsequuntur, qualia sunt vsu percipiendi redditus beneficii, quod ius ad ipsam institutionem beneficii consequitur: & tunc optime fertur: quisquis horum alterum venderet, sine quo nec alterum provenit, id est proficit, & vitiatas est, neutrum inveniendum derelinquit. At cum institutio in beneficium, & qualiter dignitas Ecclesiastica sine iure percipiendi fructus provenit, & esse non possit, neque è contra, efficiatur sanè vendito vno, & aliud necessario vendi: tam aliis rebus sacramentalibus, quæ secundum se æstimabilia sunt ante omnes spirituales, etiam si spirituale esse non possit sine materiali; quia tamen materiale esse possit sine spirituali, ideo vendito vno aliud inveniendum relinquitur. Quod autem hæc explicatio quadret textui constat: tum quia nomen consecrationis ibi sumitur pro ordinatione sacra, ut explicat Gloss. *ve* pro collatione cuiusvis dignitatis spiritualis, ut tenet Suar. lib. 4. cap. 14. num. 13. & præterea quia ibi subditur: nam cum corporalis Ecclesia, (hoc est ius ad gubernandum corporalem Ecclesiam) aut Episcopus, aut Abbas, id est dignitas Episcopi; & Abbatibus sine rebus corporalibus, (hoc est sine subsidiis temporalibus) in nullo proficiant, (id est subsistere non possunt) quisquis horum alterum vendit, sine quo neque alterum provenit, neutrum inveniendum derelinquit. Secundo responderi possumus cum Valen. *disputat. 6. quæst. 16. p. 2. vers. vlt.* vendentem vnum, sine quo alterum non provenit, id est, non valet nihil inveniendum relinquere: cum autem plura sacramentalia permanentia, quæque spirituale antecedunt, sine spirituali æstimabilia sunt, valeant, seu proveniant, efficiatur sanè illis venditis spirituale inveniendum relinqui.

4. In cap. *abolenda*, cap. *quæstio est, cum tribus seqq.* & in cap. *audiuitis de Simonia*. Dubitant Doctores, qua ratione pro sepultura fidelium pretium exigi possit?

In qua re respondeo, posse Religiosos, vel clericos, qui fuerint domini alicuius Ecclesiæ, vel Capellæ etiam consecrate vendere dominium, & proprietatem illius, quantum valuerit fundus, & expensæ quæ factæ fuerint in eis ædificandis. Et probatur, quia ibi non venditur benedictio, neque proprium ius sepulchre, sed materia illud, ad quod alia sequuntur: ita Sylvest. *verbis simonia q. 12. vers. tertio*, & Vgolin. *tab. 1. cap. 44. §. 2. num. 10.* Suar. *lib. 4. cap. 14. num. 18.* & num. 22. sine idem dicit de eo qui vellet onerare Ecclesiam, ne alius præter ipsum, aut eius descendentes in ea sepeliatur, posse inquam ab illo exigi pretium pro illa obligatione; quia onus illud pretio est æstimabile; & ex alia parte non est spirituale, neque spirituali annexum, sed omnino accidentarium ipse tamen patronus, & fundatur capellæ pretium nullum exigere potest, ut permittat aliquem extraneum ibi sepeliri: venderet enim vsu sepulchre contra supradicta cap. *præcipue*, cap. *in Ecclesiastico*, 13. *quæst. 2.* Secundo dicendum est pro loco communi, & de-

stinato sepulchris fidelium pretium nullum recipiant exigi potest, quia videtur exactum pro vsu sepulchre, quod est quoddam officium Ecclesiasticum: & ita tradit Sylvest. *supra* & verbo *sepultura q. 2.* & communiter DD. potest tamen recipi quicquid in sustentationem gratis fuerit oblatum, imo exigi quicquid consuetudine receptum sit donati, quia tunc non exigitur, ut pretium: ita Sylvest. *supra*, & Arag. 2. 2. q. 100. art. 4. *vers. in solut. ad 3. pag. 1123.* & Valen. *dist. 6. q. 16. p. 2. vers. prioris generis pag. 1638.* At hac ratione exilissimo excelsari possit: Religiosos, vel clericos petentes pro sepultura digniori loco constituta, hoc est propè altare maiorem summam pretij, quam pro sepultura in corpore Ecclesiæ; petunt inquam hoc ex consuetudine, & in sustentationem ministrorum, non in pretium maioris dignitatis: sicut qui pro Missa maiori amplius peteret, & ita debet intelligi Arag. *supra*, affirmans posse ferri pretium speciale pro iure sepeliendi digniori loco, maiori que pompa. Quod intelligitur de pretio dato in sustentationem, non de pretio rigoroso, & dato in commutationem illius excessus, & dignitatis; quia esto accidentaria sit, & non necessariò coniuncta officio sepeliendi: est tamen omnino spiritualis atque adeo non pro illa formaliter recipi pretium potest; ut rectè dixit Sylvest. *quæst. 11. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 22.* & Suarez *lib. 4. de simonia cap. 14. num. 22.*

P V N C T V M I X.

Verum exercitium cuiusvis virtutis vendi possit absque Simonia?

S V M M A R I V M.

- 1 Pro hoc exercitio non potest pretium recipi; bene tamen stipendium sustentationis, & de eo pacifici à clericis non obligatis illud prestare.
- 2 Clericis vero obligatis si stipendium non debitum exigant, plures censet committi simoniam: probabilis est solam iniustitiam.
- 3 Exigi pecuniam ab ingredientibus Religionem pro illorum ingressu etiam in sustentationem illorum, si non res censent esse simoniam iuris Ecclesiastici.
- 4 Probabilis est non esse, si monasterium indiget.
- 5 Proponitur quædam oblatio, & fit illi satis.
- 6 Respondetur textibus in contrarium.
- 7 Qualiter pretium dari possit pro operibus cedentibus in propriam utilitatem pretium recipiendum.
- 8 Simonia est, si ex illius datione obligetur recipiens ad hunc virtutis exercere.
- 9 Quid Sanchez sentiat in hac parte?

Loqui possumus de duplici actu virtutis. Primò de eo, qui fit in utilitatem aliorum, sicut divina officia, exequia mortuorum, orationes publicæ, &c. Secundo de actu respiciente tantum utilitatem privatam ipsius operantis. Deinde potest pretium exigi pro iis actibus, tanquam pretium ipsorum, vel tanquam stipendium ministrorum. Dicendum igitur est pro actibus in aliorum utilitatem cedentibus, quales sunt exequia mortuorum, Missæ, Officia divina, non potest pretium aliquid recipi: habetur expressè cap. *cum Ecclesia*, cap. *non satis*, cap. *ad Apostolicam*, cap. *suam de Simonia* & docent Doctores omnes cum D. Th. q. 100. art. 3. bene tamen potest pro omnibus iis officiis stipendium sustentationis recipi, & de eo pacifici: ita expressè Suar. *lib. 4. c. 15. n. 5.* cum Gutier. *canon. q. lib. 1. cap. 2. præcipue à n. 15.* Quæ conclusio procedit specialiter de sacerdote non obligato aliis iure officia ministrare: dignus est enim operarius mercede sua: & idem affirmant Doctores, & probat vsus de contractantibus comitantibus corpus defuncti; posse inquam pacificè de pecunia sibi danda non per modum pretij sed in stipendium, & sustentationem. Ex hac doctrina infert Valen. 2. 2. dist. 6. q. 16. p. 3. *vers. ex eodem capite*, non esse simoniacum vsu aliquorum Ecclesiarum, in quibus promittitur aliquod ministerium spirituale, ut exequia, Missæ, &c. facientibus talem elemosynam: spectatur tunc ut mortuum illud temporale, & ex illius affectu, & inclinatione datur, & promittitur spirituale, & tenet etiam D. Thom. q. 100. art. 3. ad 3. & Sylvest. verbo *simonia q. 11. vers. quartum*. Imo addunt Valen. & Sylvest. *supra*, cum Covar. *lib. 1. var. cap. vlt. n. 3.* idem esse dicendum, etiam si fieret statutum non dandi spirituale, nisi illis qui fecerint talem elemosynam: quamquam hoc statutum vix potest pietatis aduersum non probet D. Thom. *supra*: generat enim scandalum, & affert se cum præsumptionem simoniz, in re tamen neque simoniacum est, neque illicitum est, si ratione illius non intendunt officia pietatis inducentia obligationem excludere.

2. Verum si loquamur de aliis clericis obligatis hæc officia divina exercere; affirmant supradicti Doctores, Suar. & Gutier.